

[Henry Christensen.]

i samfundet han end kommer fra, skal have de fornødne muligheder for at gennemføre den uddannelse, som hans evner og vilje berettiger ham til, og vi ønsker en løsning af dette spørgsmål ud fra princippet hjælp til selvhjælp, således som vi dengang anviste det. Men vi har stadig den opfattelse, at ikke mindst hvor det drejer sig om dygtige unge, der efter endt eksamen hurtigt opnår stillinger med betydelige indtægter, indtægter, der ligger væsentligt over gennemsnitsindkomsterne her i samfundet, vil det være naturligt ofte at gå lånevejen, også for at gøre det forståeligt for den øvrige del af dansk ungdom og den danske befolkning, at man løser opgaven på en rimelig måde. Jeg vil gerne henvise til de synspunkter, som de polyteknisk studerende har givet udtryk for overfor udvalget, idet de har angivet, at man var i stand til at løse deres problemer igennem en ren låneordning. På andre områder må løsningen efter min opfattelse blive en kombination af lån og legater.

Vi ønsker endvidere begrænsninger af de vidtgående bemyndigelser til ministeren, som lovforslaget indeholder. I udvalget behandlede vi sidste år også forslaget om vederlagsfri undervisning og skolemateriel, også for børn efter den undervisningspligtige alder. Vi beklager naturligvis, at man ikke ville behandle dette sammen med det første forslag og ikke ville tage det hensyn til vore synspunkter, som vi havde anmodet om; det lovede ikke helt godt for den enighed, som helst skulle blive resultatet på disse områder; men det må nu ministeren om. Jeg vil gerne ved denne lejlighed sige, at vi var modstandere af det forslag i den skikkelse, hvori det blev gennemført; men vi sagde samtidig, at hvis det blev gennemført, måtte vi forvente, at man opretholdt det samme forhold mellem de offentlige skoler og den private skole, og vi fik jo et løfte eller et tilsagn i et vist omfang af ministeren. Jeg vil gerne spørge om, hvorvidt og på hvilken måde dette løfte er blevet opfyldt.

I sin forelæggelsestale var ministeren inde på, at gennemførelse af det foreliggende forslag ikke ville medføre en forøget tilgang til gymnasiet, sådan som man havde hævdet det i den offentlige debat, der

fulgte, efter at forslaget sidste år havde været til behandling. Jeg vil gerne knytte en enkelt kommentar hertil. Jeg sagde allerede ved første behandling sidste år, at efter min mening ville det medføre en forøget tilgang — og det var jo også netop forslaget hensigt — fra nye kredse, og jeg tror, man går helt fejl, hvis man lukker øjnene herfor. Der vil komme en forøget tilgang, fordi man letter adgangen til den videregående uddannelse. Mange vil i dag vælge at lade deres børn få en anden uddannelse end gymnasieuddannelsen, idet de siger: ja vel, vi kan nok klare en gymnasieuddannelse, den vil ofte ikke være mere bekostelig end en faglig uddannelse, men vi kan ikke klare de byrder, der kommer, efter at den pågældende har taget studentereksamen, den videregående uddannelse. Og så lader de være med at lade sønnen gå i gymnasiet.

Der vil altså ganske særlig af denne grund komme en forøget tilgang til gymnasierne, når vi gennemfører en betydelig støtte til den videregående uddannelse, men dernæst vil der komme det, fordi vi netop står overfor, at de store årgange er ved at vokse op i gymnasiealderen. Ikke mindst vil tilgangen nok blive yderligere forøget, hvis beskæftigelsesmulighederne skulle vise sig stærkt forringede for disse unge ude i det praktiske erhvervsliv. Jeg er helt enig i, at vi skal gøre, hvad vi kan for at give de unge de bedste beskæftigelsesmuligheder; det er også derfor, jeg mener, at den økonomiske politik herhjemme i al almindelighed har været kortsigtet.

Der vil altså ud fra disse 2 faktorer være en stærk tendens til forøget tilgang til gymnasiet. Derfor mener jeg, at det kan være en forstandig tanke, at vi i første omgang skaber den stærkeste forbedring i vilkårene for den efterfølgende uddannelse og koncentrerer støtten til gymnasieuddannelsen alene om de tilfælde, hvor der virkelig er meget stor trang, hvor det drejer sig om mennesker med betydelig nedsat forsørgerevne, enker og andre. Jeg tror, det vil være en forstandig måde at løse problemet på: at tage det i to tempi, og jeg tror, at man tager fejl, hvis man som undervisningsministeren siger, uden dog at gå ind på en argumentation for de ting, jeg her har fremdraget påny: lad os bare gen-